

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

MIŠLJENJE

po Zahtjevu Agencije za javne nabave, Filijala Banja Luka za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne i minibusne linije u Kantonu/Županiji Sarajevo

**Sarajevo,
prosinac 2022. godine**

Broj: 01-26-7-020-12/22
Sarajevo, 14.12.2022. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka f) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Agencije za javne nabave, Filijala Banja Luka, Veselina Masleše 1/8, 78 000 Banja Luka za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne i minibusne linije u Kantonu/Županiji Sarajevo, zaprimljenog od strane Konkurencijskog vijeća dana 09.09.2022. godine pod brojem: 01-26-7-020-1/22, na 112. (stotinudvanaestoj) sjednici održanoj dana 14.12.2022. godine, je donijelo

MIŠLJENJE

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 09.09.2022. godine pod brojem: 01-26-7-020-1/22 zaprimilo Zahtjev Agencije za javne nabave, Filijala Banja Luka za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne i minibusne linije u Kantonu/Županiji Sarajevo.

U Zahtjevu se u bitnom navodi slijedeće:

- Agencija za javne nabave je dana 29.08.2022. godine zaprimila akt KJKP „GRAS" d.o.o. Sarajevo broj: 8341 sa zahtjevom da sukladno sa člankom 5. stavak (3) Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH" broj: 39/14) da pred Konkurencijskim vijećem pokrene proceduru za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne i minibusne linije na zemljopisnom području Kantona Sarajevo.

- Članak 5. Zakona koji regulira sektorske ugovorne organe stavkom (1) propisuje:

„Sektorski ugovorni organ je obveznik primjene ovoga Zakona ako obavlja djelatnosti iz područja vodosnabdijevanja, energetike, prometa i poštanskih usluga, i to: a) ugovorni organ iz članka 4. ovog Zakona kada nabavlja robe, usluge ili radove za potrebe obavljanja djelatnosti navedenih u čl. 78 - 83. ovog Zakona; b) gospodarsko društvo u kojem ugovorni organ ili više ugovornih organa ima ili može imati neposredan ili posredan prevladavajući utjecaj na temelju vlasništva, financijskog udjela ili na temelju propisa koji vrijede za društvo i koje obavlja jednu ili više djelatnosti navedenih u čl. 78 - 83. ovog Zakona kada nabavlja robu, usluge ili radove za potrebe obavljanja tih djelatnosti. Prevladavajući utjecaj u smislu ove točke postoji u slučaju kada ugovorni organ izravno ili neizravno: 1) ima natpolovičnu većinu temeljnog kapitala tog gospodarskog društva ili 2) ima natpolovičnu većinu glasova koji su povezani s ulozima u tom gospodarskom društvu ili 3) može imenovati više od polovine članova uprave, upravnog ili nadzornog odbora tog gospodarskog društva."

Stavak (3) istog članka propisuje:

„U slučaju da neku od djelatnosti utvrđenih u ovom članku obavlja više gospodarskih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) ovoga članka, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu odnosnog ugovornog organa, ocjenit će da li je mjerodavno tržište za danu djelatnost otvoreno za konkurenciju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća to mjerodavno tržište proglašeno otvorenim za konkurenciju, gospodarsko društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obvezno da primjenjuje ovaj Zakon za obavljanje te djelatnosti.“

- članak 81. Zakona koji regulira transportne usluge propisuje:
  - (1) Djelatnosti iz područja transporta u smislu ovoga Zakona su: a) kada se stavlja na raspolaganje (pružanje) ili upravljanje mrežom za usluge javnog prometa željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, autobusom, trodebusom ili žičarama; b) mreža iz područja transporta postoji ako se usluge u prometu obavljaju sukladno uvjetima, na primjer, za linije, transportne kapacitete, redove vožnje i slično, a koje je utvrdio nadležni organ.
  - (2) Pružanje javnih usluga autobusnog prijevoza nije djelatnost u smislu odredbi ovoga članka ako i drugi subjekti mogu pružati te usluge uopćeno ili na određenom zemljopisnom području pod istim uvjetom kao i sektorski ugovorni organ.“

U odnosu na sve gore navedeno, a na temelju članka 5. stavak (3) Zakona, Agencija za javne nabave, Filijala Banja Luka je Konkurencijskom vijeću podnijela predmetni Zahtjev.

U Zahtjevu za mišljenje KJKP Gradski saobraćaj d.o.o. Sarajevo broj: 8341 o konkurentnosti tržišta u oblasti prometa za autobusne i minibusne linije u Kantonu/Županiji Sarajevo navodi se, između ostalog, sljedeće:

- traže da se poduzeće KJKP „Gradski saobraćaj“ oslobodi obveze primjene Zakona o javnim nabavama za nabave neophodne za obavljanje autobusnih i minibusnih linija;
- Skupština Kantona/Županije Sarajevo je donijela Zakon o javnom prijevozu putnika u Kantonu/Županiji Sarajevo, („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 1/22) kojim je omogućeno putem javnog poziva izbor operatera na autobusnim i minibusnim linijama, odnosno otvoreno je tržište javnog prijevoza i za druge operatere;
- u članku 5. stavak (1) Zakon o javnom prijevozu putnika u Kantonu/Županiji Sarajevo propisano je da:
  - (1) Javni linijski prijevoz putnika na području Kantona/Županije, kao komunalnu djelatnost od posebnog interesa za Kanton, utvrđenu Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 14/16, 43/16, 10/17- Ispravka, 19/17, 20/18 i 22/19), obavlja javno poduzeće čiji je osnivač Kanton i druga pravna lica registrovana za obavljanje ove djelatnosti, sukladno sa ovim zakonom;

U stavku (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, zbog jedinstvenih tehnoloških uvjeta za obavljanje tramvajskog i trolejbuskog prijevoza, javni prijevoz putnika tramvajem i trolejbusom obavlja javno preduzeće čiji je osnivač Kanton/Županija.

- u poglavlju III - Metodologija izbora operatera, Odjeljak A - Javni poziv navodi se sljedeće:

U članku 20. (Linije javnog linijskog prevoza putnika za koje se objavljuje javni poziv) je definirano:

- (1) Ministarstvo u roku od 30 dana od modifikacije mreže linija iz članka 9. stavak (2) ovog zakona za nove ili brisane redove vožnje objavljuje javni poziv za izbor operatera (u daljnjem tekstu: javni poziv).
  - (2) Za svaku modifikovanu mrežu linija utvrđenu u tekućoj godini, a nakon provedenog postupka iz stavka (1) ovog članka, Ministarstvo najkasnije u roku od 30 dana od utvrđivanja iste, objavljuje javni poziv samo za utvrđene promjene, i to: a) na novoj liniji; b) na liniji ili vezanoj liniji koja se neredovito održava i za koje je operateru, sukladno sa zakonom i utvrđenom procedurom, rješenjem Ministarstva brisan red vožnje iz Registra redova vožnje; c) na liniji na kojoj je operater svojevrijem prestao obavljati prijevoz i za koju je rješenjem Ministarstva operateru brisan red vožnje iz Registra redova vožnje sukladno sa zakonom i utvrđenom procedurom; d) na liniji na kojoj stepen popunjenosti vozila ne odgovara usvojenim parametrima.
  - (3) Izuzetno od stava (2) tačka c) ovog člana, Ministarstvo za postojeću liniju ili vezanu liniju može, uz zadržavanje starog operatera, objaviti javni poziv za novog operatera na liniji ili vezanoj liniji, prema redu vožnje utvrđenom u skladu sa članom 13. stav (3) ovog zakona.
  - (4) Izuzetno, Ministarstvo za postojeću liniju može objaviti javni poziv za izbor operatera na liniji u cilju smanjenja stepena popunjenosti vozila uvođenjem novih polazaka na redu vožnje.
  - (5) Javni poziv iz stava (1) ovog člana ne odnosi se na ekološki čiste linije koje se obavljaju tramvajem ili trolejbusom.
- u dijelu Odjeljak B - Način i postupak angažiranja operatera, članak 21. (Izbor operatera) definira:
    - (1) Po zatvaranju javnog poziva iz članka 20. ovog zakona, Ministarstvo vrši izbor operatera na osnovu uvjeta koje treba da ispunjava operater, metodologije vrednovanja operatera i drugih uvjeta propisanih ovim zakonom.
    - (2) Ministarstvo će u javnom pozivu istaći red vožnje za predmetnu liniju.
    - (3) Na temelju javnog poziva, ne može biti izabran operater:
      - a) zbog čijeg se neredovitog održavanja linije i raspisuje javni poziv za izbor novog operatera na toj liniji, sukladno sa člankom 20. stavak (2) ovog zakona; b) koji je prestao obavljati prijevoz na liniji zbog čega se i raspisuje javni poziv; c) koji je prestao obavljati prijevoz ili neredovito održava prijevoz na jednoj od vezanih linija zbog čega se i raspisuje javni poziv, sukladno sa člankom 20. stavak (2) ovog zakona.

- U članku 22. (Javni poziv) propisano je sljedeće:

(1) Javni poziv za izbor operatera iz članka 20. ovog zakona raspisuje organizaciona jedinica iz članka 3. stavak (2) ovog zakona a provodi ga Komisija za provođenje javnog poziva koju formira ministar.

(2) Javni poziv obuhvata opći dio i konkursnu dokumentaciju kao poseban dio.

(3) Javni poziv se oglašava u dnevno-informativnom listu i web stranici ministarstva i obvezno sadrži: a) liniju ili spisak linija za koje se raspisuje javni poziv; b) vrijeme za koje se linije registruju; c) ko ima pravo sudjelovanja na javnom pozivu; d) način i rok podnošenja prijave; e) mjesto i vrijeme javnog otvaranja prijave prispjelih na javni poziv.

(4) Konkursna dokumentacija iz stava (2) ovog članka sadrži: a) podatke o obveznom sadržaju prijave; b) uvjete za obavljanje linijskog prijevoza putnika; c) izvod iz važeće mreže linija za linije koje su predmet javnog poziva; d) broj i vrstu vozila potrebnih za obavljanje prijevoza na linijama koje su predmet javnog poziva; e) dokumente kojim podnositelj prijave dokazuje da ispunjava uvjete za obavljanje javnog linijskog prijevoza putnika, f) kriterije za vrednovanje prijave; g) način vrednovanja prijave.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Odluka o javnom prijevozu putnika na području grada Sarajeva ("Službene novine Grada Sarajeva", broj 21/89), Odluka o povjeravanju komunalne djelatnosti - prijevoza putnika u prigradskom saobraćaju na području Grada Sarajeva ("Službene novine Grada Sarajeva", br. 21/90 i 8/91) i Pravilnik o uvjetima, načinu i specifičnosti organizacije obavljanja javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj 28/09), sukladno sa člankom 72. Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo.

Javni prijevoz autobusima i minibusima, iz navedenog, a prema navodima iz Zahtjeva, mogu obavljati i druga gospodarska društva koja odabere Ministarstvo saobraćaja na temelju javnog poziva.

U Zahtjevu se dalje, u bitnom, navodi i sljedeće:

- Javni gradski prijevoz putnika autobusom i minibusom u Kantonu Sarajevo do 2013. godine obavljalo je samo preduzeće KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo, čiji je osnivač i 100% vlasnik Kanton/Županija Sarajevo i koje kao takvo se definira kao sektorski ugovorni organ.
- Odlukom Vlade Kantona/Županije Sarajevo 2013. godine privremeno je uveden novi prijevoznik, odnosno dodjeljeno je 13 autobusnih linija gospodarskom subjektu „Centrotrans Eurolines“ d.d. Sarajevo, a kasnije je zbog procedura javnih nabava i nemogućnosti nabave autobusa i minibusu broj linija koje su dodjeljivane bez javnog poziva i procedura povećavao, tako da su 22 minibuske linije koje je održavalo preduzeće KJKP „GRAS“ d.o.o. Sarajevo dodjeljene društvu „Centrotrans“ d.d. Sarajevo.
- KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo je Rješenjima Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo iz svibnja 2022. godine brisano iz registra reda vožnje 11 autobuskih linija, na 6 linija brisani određeni polasci, a za brisane linije objavljen je Javni poziv za izbor operatera na 15 linija.
- Nakon provedenog Javnog poziva objavljenog 25.05.2022. godine, a na temelju članka 28. stavak (2) Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo, Ministarstvo prometa za linije iz grupe 2 donosi Rješenje broj: 04-04-19994-3-7/22 od 12.07.2022. godine kojim se odobrava

prijevozniku „Centrotrans“ d.d. Sarajevo registracija kantonalne autobuske linije broj 16b Dom Armije - Koševsko brdo, te ovjerava prijedlog reda vožnje dostavljen od strane izabranog prijevoznika, kao i Rješenje broj: 04-04-19994-3- 9/22 od 12.07.2022. godine kojim se odobrava prijevozniku „Centrotrans“ d.d. Sarajevo registracija kantonalne autobuske linije broj 71a Stup - Dobroševići - Rječica, te ovjerava prijedlog minibusnog reda vožnje dostavljen od strane izabranog prevoznika.

- Gospodarski subjekt „Centrotrans Eurolines“ d.d. Sarajevo, sada „Centrotrans“ d.d. Sarajevo, dioničarsko je društvo u 100% privatnom vlasništvu; Većinski vlasnik istog je Sejari Fahim, vlasnik društva „Sejari“ d.o.o. Sarajevo, društva koje se bavi prodajom autobusa i minibusa i koje nabavlja autobuse i minibus za „Centrotrans“ d.d., a ujedno je i ovlaštenu zastupnik za vozila minibus Isuzu.
- Zbog procedura javne nabave, mogućnosti da društva „Sejari“ d.o.o. Sarajevo i drugi gospodarski subjekti koji imaju interes da preduzeće KJKP „GRAS“ d.o.o. Sarajevo ne izvrši nabavku autobusa i minibusa, putem instituta žalbe u svakoj fazi procedure javne nabavke, ulažu neosnovane žalbe, dostavljaju ponude koje su nepotpune i za koje u postupku po žalbi na Uredu za razmatranje žalbi se ne uplati taksa za razmatranje žalbi, ali trajanje postupka se produžava tako da postupak nabavke autobusa i minibusa traje od 6 do 8 mjeseci. Na ovaj način preduzeće KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo godinama nije u mogućnosti izvršiti nabavku autobusa i minibusa za javni prevoz putnika, a kao posljedica je neredovno održavanje redova vožnje na linijama i na kraju trajni gubitak linija javnog prevoza, odnosno Rješenjem Ministarstva saobraćaja se brišu redovi vožnje prevozniku KJKP „GRAS“ iz Registra redova vožnje i isti dodjeljuju društvu „Centrotrans“ d.d. Sarajevo, a donošenjem Zakona i drugim operaterima.
- Kako je članom 21. Zakona o javnom prevozu putnika u Kantonu Sarajevo, u stavu (3) tačka a) propisano da na osnovu javnog poziva ne može biti izabran operater zbog čijeg se neredovnog održavanja linije i raspisuje javni poziv za izbor novog operatera na toj liniji, u skladu sa članom 20. stav (2) ovog zakona, to za preduzeće KJKP „GRAS“ znači trajni gubitak linije.

Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo je, u skladu sa članom 20. stav (1) Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo, objavilo Javni poziv za izbor operatera na 15 linija javnog linijskog prevoza putnika u Kantonu Sarajevo.

KJKP „GRAS“ smatra da se donošenjem Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo otvorilo tržište i za druge potencijalne konkurente, odnosno dat je slobodan pristup tržištu javnog linijskog prevoza putnika autobusom i minibusom u Kantonu Sarajevo te je na taj način omogućen pristup ostalim operaterima da obavljaju javni prijevoz putnika autobusima i minibusima u Kantonu Sarajevo.

Zbog činjenice da je KJKP „GRAS“ d.o.o. Sarajevo obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama ograničeno dugotrajnim procedurama nabavke u neravnopravnom položaju u odnosu na konkurente na tržištu, posebno kod nabavke autobusa i minibusa zbog žalbi društava koja nisu obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama i koja mogu slobodno vršiti nabavku vozila i preuzimati linije koje se brišu GRAS-u, na osnovu naprijed navedenog, upućen je predmetni Zahtjev kako bi se istom omogućilo da na ravnopravnoj osnovi može učestvovati na tržištu javnog prevoza putnika autobusima i minibusima, odnosno da se oslobodi obaveze primjene Zakona o javnim nabavkama za nabavke koje su neophodne za kvalitetno i nesmetano obavljanje javnog prevoza putnika na autobuskim i minibuskim linijama u Kantonu Sarajevo obzirom da je i u članu 81. stav (2) ZJN BiH definisano da pružanje javnih usluga autobusnog prijevoza nije djelatnost u smislu odredbi ovog člana, ako i drugi subjekti mogu pružati te usluge uopšteno ili na određenom geografskom području pod istim uslovima kao i sektorski ugovorni organ.

U cilju utvrđivanja stanja na tržištu saobraćaja za autobuske i minibuske linije na području Kantona Sarajevo, Konkurencijsko vijeće je aktom broj: 01-26-7-020-2/22 dana 30.09.2022. godine (urgencija za dostavljanje traženih informacija upućena dana 01-26-7-020-5/22 aktom broj: 01-26-7-020-2/22) zatražilo od Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo da dostavi određene podatke o stanju na navedenom tržištu.

Također, Zahtjev za dostavljanjem informacija upućen je i privrednom subjektu „Centrotrans" d.d. Sarajevo (akt broj: 01-26-7-020-2/22 dana 05.10.2022. godine i akt broj: 01-26-7-020-7/22 dana 18.11.2022. godine).

„Centrotrans" d.d. Sarajevo je dana 19.10.2022. godine i dana 08.12.2022. godine dostavilo podneske, zaprimljene pod brojem: 01-26-7-020-4/22 i brojem: 01-26-7-020-10/22, u kojim se u bitnom navodi sljedeće:

- „Centrotrans" d.d. Sarajevo je status prijevoznika za javni linijski prijevoz putnika na području Grada Sarajevo, a danas Kantona Sarajevo dobio Odlukama o povjeravanju komunalne djelatnosti – prijevozu putnika u prigradskom saobraćaju na području Grada Sarajeva ("Službene novine Grada Sarajeva" broj: 21/90) i gradskom saobraćaju ("Službene novine Grada Sarajeva" broj: 7/91); bez ograničenja može obavljati djelatnost javnog gradskog i prigradskog prevoza putnika na prostoru Grada Sarajevo, danas Kantona Sarajevo; kao osnovnu djelatnost registrirao je prijevoz putnika u gradskom i prigradskom saobraćaju (šifra djelatnosti 49.31),
- Posljednje usklađivanje redova voženje u KS obavljeno je 25.05.2022. godine i to od strane Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo raspisivanjem Javnog poziva za izbor operatera na 15 linija javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo,
- Svi privredni subjekti mogu podnositi upite/zahtjeve prema Ministarstvu saobraćaja KS pa i „Centrotrans" d.d. Sarajevo za dodjelu linija koje nisu bile podložne modifikaciji mreže linija te Ministarstvo o istim odlučuje pozitivno ili negativno;
- Prema spisku linija (minibuska/autobuska) „Centrotrans" d.d. Sarajevo za usklađivanje u Kantonu Sarajevo po Javnom pozivu od 25.05.2022. godine isti broji njih 75, sa datumom izdavanja rješenja od 2004 godine do 2022. godine.

Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo je podneskom, zaprimljenim dana 04.11.2022. godine pod brojem: 01-26-7-020-2/22, odgovorilo sljedeće:

Uslovi za obavljanje javnog linijskog prijevoza putnika na području Kantona Sarajevo propisani su Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH („Službene novine FBiH" br 28/06 i 02/10) i podzakonskim aktima proizašlih iz istog, zatim Zakonom o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo i Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo" br. 14/17)

Članom 24. Zakona o cestovnom prijevozu FBiH propisano je da se redovi vožnje na federalnim, kantonalnim, gradskim i opštinskim linijama registruju nakon obavljenog usklađivanja sa rokom važenja od najmanje tri godine i važe do utvrđivanja novog registra redova vožnje kod nadležnog organa u zavisnosti od vrste linije (federalna, kantonalna, gradska ili opštinska), ako nadležni organ koji je izvršio registraciju nije odredio duži rok. Registraciju redova vožnje za kantonalne linije vrši kantonalno ministarstvo nadležno za poslove drumskog saobraćaja.

Članom 25. Zakona o cestovnom prijevozu FBiH propisano je da ukoliko nadležni organ za registraciju linije ocijeni da nema potrebe za usklađivanjem redova vožnje u određenom periodu, rješenjem će produžiti važnost postojećih registrovanih redova vožnje.

Odredbama Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo propisano je utvrđivanje mreže linija i to:

- Početna mreža linija je mreža linija koja je na snazi danom stupanja na snagu ovog zakona i koja je objavljena na web stranici Ministarstva.
- Ministarstvo najmanje jednom godišnje utvrđuje modifikaciju mreže linija na području Kantona.
- Važnost redova vožnje utvrđenih mrežom linija i upisanih u Registar redova vožnje je tri godine, osim u slučaju brisanja određenog polaska ili reda vožnje iz Registra redova vožnje.
- Prilikom utvrđivanja modifikacije mreže linija, Ministarstvo produžava važnost starih redova vožnje, bez promjene.
- Novi polazak ili novi red vožnje se dodjeljuje zainteresiranom operateru na način propisan metodologijom izbora prijevoznika u skladu sa odredbama Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo.

Na pitanje Konkurencijskog vijeća koliko često se otvaraju pozivi za dodjelu novih linija, konkretno u zadnjih 3-5 godina u odgovoru Ministarstva saobraćaja KS se navodi da je, u skladu sa članom 12. Pravilnika o uslovima, načinu i specifičnosti organizacije obavljanja javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo" ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 28/09), u novembru 2018. godine Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo objavilo Javni poziv za izbor operatera na 22 linije javnog linijskog prijevoza putnika u Kantonu Sarajevo.

U skladu sa članom 20. stav (I) Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo, u junu 2022. godine Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo objavilo je Javni poziv za izbor operatera na 15 linija javnog linijskog prijevoz putnika u Kantonu Sarajevo.

U skladu sa članom 11. Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo Ministarstvo može modificirati mrežu linija na zahtjev nadležnog gradskog ili općinskog organa ili operatera, ukoliko utvrdi da postoji opravdanost takvog zahtjeva.

Uvidom u službenu dokumentaciju Ministarstva saobraćaja Kantona Sarajevo, kako se navodi u odgovoru Ministarstva, a po pitanju registracije redova vožnje za javni linijski prijevoz putnika utvrđeno je da je prijevozniku KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo registrovan „Red vožnje" za 37 autobuskih (pod terminom autobus se podrazumjeva i minibus) linija.

Za prijevoznike KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo i „Centrotrans" d.d. Sarajevo doneseno je rješenje o privremenoj registraciji na 6 kantonalnih linija i to 50% polazaka za svakog prijevoznika i iste održavaju prijevoznici naizmjenično, na način da prvi polazak održava jedan prijevoznik, a sljedeći polazak drugi prijevoznik.

Za prijevoznike KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo i „Centrotras" d.d. Sarajevo doneseno je rješenje o privremenoj registraciji na kantonalnoj liniji 33. Ilidža - Tarčin - Vukovići i to 83% polazaka za prijevoznika KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo i 17 % polazaka za prijevoznika „Centrotras" d.d. Sarajevo.

Postupajući po podnesenom Zahtjevu, analizom svih dostavljenih podataka i činjenica iz Zahtjeva, a na temelju Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon), Konkurencijsko vijeće daje slijedeće mišljenje:

Zakon o javnom prevozu putnika u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo" br. 1/22) u članu 5. stav (1) definiše da

(1) Javni linijski prijevoz putnika na području Kantona, kao komunalnu djelatnost od posebnog interesa za Kanton, utvrđenu Zakonom o komunalnim djelatnostima („Službene novine Kantona Sarajevo", br. 14/16, 43/16, 10/17- Ispravka, 19/17, 20/18 i 22/19), obavlja javno preduzeće čiji je osnivač Kanton i druga pravna lica registrovana za obavljanje ove djelatnosti, u skladu sa ovim zakonom.

Nadalje, Zakon o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo propisuje metodologiju izbora operatera putem javnog poziva. U konkretnom slučaju Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo raspisuje javne pozive za izbor operatera javnog linijskog prevoza putnika u Kantonu Sarajevo što otvara mogućnost da svi privredni subjekti koji su registrovani za obavljanje ove djelatnosti, pod određenim uslovima transparentnim i jednakim za sve, vrše usluge prevoza putnika autobusom i minibusom u Kantonu Sarajevo.

Na osnovu nadležnosti propisanih u članu 25. stav (1) Zakona o konkurenciji, a u vezi sa izdavanjem mišljenja i ocjene otvorenosti „tržišta saobraćaja za autobuske i minibuske linije u Kantonu Sarajevo“ za konkurenciju u Bosni i Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je mišljenja da na ovom relevantnom tržištu postoje dva prijevoznika, konkurenta, koji pružaju iste/zamjenske usluge, kao i da ne postoje zakonske ili neke druge prepreke za pristup istom.

Daljom analizom relevantnim zakonskih odredbi kao i faktičkog stanja u praksi utvrđena je činjenica da je KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo registrovan za 37 autobuskih (pod terminom autobus se podrazumjeva i minibus) linije, KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo i „Centrotrans" d.d. Sarajevo na 6 kantonalnih linija i to 50% polazaka za svakog prijevoznika te da je na kantonalnoj liniji 33. Ilidža - Tarčin - Vukovići 83% polazaka za prijevoznika KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo i 17 % polazaka za prijevoznika „Centrotras" d.d. Sarajevo.

Zakonska obaveza Ministarstva jeste da najmanje jednom godišnje utvrđuje modifikaciju mreže linija na području Kantona obzirom da je važnost redova vožnje utvrđenih mrežom linija upisanih u Registar redova vožnje tri godine, osim u slučaju brisanja određenog polaska ili reda vožnje iz Registra redova vožnje. Prilikom utvrđivanja modifikacije mreže linija, Ministarstvo produžava važnost starih redova vožnje, bez promjene.

Konkurencijsko vijeće je, da bi utvrdilo koliko se često u praksi zapravo raspisuje poziv za dodjelu novih linija i koristi opcija otvorenosti tržišta uputilo dopis Ministarstvu saobraćaja KS i dobilo odgovor da je u zadnjih 5 godina javni poziv bio raspisan dva (2) puta i to u novembru 2018. godine i u junu 2022. godine. Raspisivanje javnog poziva za izbor operatera javnog linijskog prevoza putnika u Kantonu Sarajevo 25.05.2022. godine posljedica je brisanja iz registra redova vožnje određenih kantonalnih autobuskih linija prijevoznika KJKP „GRAS" d.o.o. Sarajevo rješenjima od 20.05.2022. godine.

Privrednom subjektu „Centrotrans" d.d. Sarajevo su tako 12.07.2022. godine odobrene registracije određenih kantonalnih autobuskih linija sa rokom reda vožnje registrovanim do 12.07.2025. godine.

Konkurencijsko vijeće shodno odredbama Zakona o konkurenciji, cijeneći formalno pravni okvir regulisanja tržišta javnog linijskog prevoza putnika autobusom i minibusom u Kantonu Sarajevo prepoznaje elemente otvorenosti istog, cijeneći činjenicu da postoje dva prijevoznika, konkurenta, koji pružaju iste/zamjenske usluge, kao i da ne postoje zakonske ili neke druge prepreke tržištu.

U skladu sa gore citiranom zakonskom odredbom Zakona o javnom prijevozu putnika u Kantonu Sarajevo uslugu javnog linijskog prijevoznika na području Kantona Sarajevo mogu obavljati i druga pravna lica registrovana za obavljanje ove djelatnosti, pa stoga Konkurencijsko vijeće smatra da je isto u formalno pravnom smislu otvoreno za konkurenciju jer usluge prijevoza već i obavljaju dva i to - KJKP "GRAS" d.o.o. Sarajevo u vlasništvu Kantona Sarajevo i „Centrotrans" d.d. Sarajevo, koji je u privatnom vlasništvu.

Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo raspisuje javne pozive za izbor operatera javnog linijskog prevoza putnika u Kantonu Sarajevo što otvara mogućnost da svi privredni subjekti koji su registrovani za obavljanje ove djelatnosti, pod određenim uslovima transparentnim i jednakim za sve, vrše usluge prijevoza putnika autobusom i minibusom u Kantonu Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće ne ulazi u tumačenje odredbi drugih zakona pa ni Zakona o javnim nabavkama u smislu da li se usluga pružanja javnog linijskog prevoza na području Kantona Sarajevo ima smatrati djelatnosti u smislu odredbi ovog zakona, te svoje mišljenje donosi isključivo temeljem nadležnosti propisanih u članu 25. stav (1) Zakona o konkurenciji.

Cijenimo da smo vam dostavili dovoljno podataka o otvorenosti relevantnog tržišta predmetnog postupka sa aspekta Zakona o konkurenciji, ne ulazeći pri tome u pitanja izuzeća od primjene Zakona o javnim nabavkama.

Shodno navedenom, ovo mišljenje je dato na temelju navoda iz Zahtjeva, izdaje se temeljem Zakona o konkurenciji te ne daje odgovor na pitanje primjene Zakona o javnim nabavkama.

Predsjednik

Nebojša Popić